

POSUDEK OPONENTKY DIPLOMOVÉ PRÁCE

LENKA TEJKALOVÁ:

CLIL. CONTENT AND LANGUAGE INTEGRATED LEARNING

Oponent: Doc. RNDr. Jarmila Novotná, CSc.

Téma diplomové práce L. Tejkalové patří k nejaktuálnějším otázkám nejen ve výuce cizích jazyků, ale i v mnoha dalších oblastech vzdělávání a kultury. Uplynulá desetiletí jsou po celém světě spojována se dvěma významnými změnami: zavedením globální komunikační sítě a globalizací veškerých společenských, politických, ekonomických a ekologických procesů. Tyto i další změny mají obrovský vliv na rozmanité stránky našeho každodenního života. Nové trendy, které čerpají jak z evropské, tak zámořské tradice, vedou k výraznému růstu zájmu o výuku cizím jazykům i o výuku v cizím jazyku.

Autorka v diplomové práci vhodně propojila oba své aprobační předměty, anglický jazyk a matematiku. Při řešení diplomového úkolu využila také svůj pobyt ve Španělsku v rámci programů Socrates. Položila velmi důležitou otázku, a to jaký je motivační přínos CLIL. Jak zvýšit motivaci žáků k učení je jedna z aktuálních otázek obecné didaktiky i didaktik oborových. Tato volba byla ovlivněna jak autorčinými vlastními zkušenostmi, tak studiem odborné literatury. Důležitost těchto oblastí potvrzují i publikace o CLIL (Content and Language Integrated Learning), které upozorňují na ta možná úskalí, která mohou zvláště významně ovlivnit úspěšnost/neúspěšnost žáků při řešení úloh a tím i jejich motivaci k učení.

Práce je rozdělena do dvou základních částí – teoretické a praktické. V teoretické části autorka uvádí soubor teorií souvisejících s CLIL (teorie učení, specifické metodologie, jazyk a učení) a také informace o některých realizacích CLIL uváděných v evropských databázích. Zjištěná situace jí umožňuje shrnout základní problémy a požadavky na organizaci výuky z pohledu učitelů a vzdělávacích dokumentů.

Teoretická část představuje bohatý materiál sloužící jako základ pro experimentální část práce. Mám k ní však některé drobné připomínky: Text je zde koncipován jako „seznam faktů“, není však dostatečně odlišeno zaměření na učitele a zaměření na žáka, oba pohledy se střídají; lepší řazení by bylo jistě přátelštější ke čtenáři. Většina informací obsahuje i autorčino kritické zhodnocení předkládaných informací, na některých místech však tato důležitá část chybí (např. na str. 22 Cognitivism). V některých případech dochází podle mého názoru k promíchání různých úrovní (např. approaches vs. strategies – není dostatečně oddělena „teorie“ od „metodologie“). Na druhé straně vysoce hodnotím autorčin vlastní přínos, který je v teoretické části zastoupen; zde mám na mysli např. část CLIL-specific methodology, kde autorka představila vlastní upřesněnou verzi vhodné metodologie pro CLIL, nazývá ji 5C, i důvody, proč známá forma 4C podle jejího názoru nestačí.

Při čtení této části mi na některých místech v odkazech na zdroje chybí rok. Po podrobnějším seznámení se s použitými zdroji jsem však pochopila, že v těchto případech autorka neměla možnost rok zjistit – jedná se vesměs o zdroje z databází, kde tato informace uvedena není. Autorka správně uvedla v seznamu zdrojů datum, kdy zdroj použila, což je v současné době velmi důležitý údaj – při snadném upravování a doplňování informací v elektronické podobě není nikdy zaručeno, že zdroj bude mít jindy stejnou podobu jako v době, kdy s ním autorka pracovala.

Za velmi zdařilou považují experimentální část předkládané práce. Má dvě části: Dotazníkové šetření zaměřené na současný stav realizace CLIL v České republice a experiment provedený ve školách.

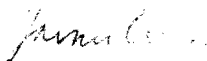
Důležitost dotazníkového šetření, které autorka realizovala, je zřejmá všem, kdo někdy potřebovali nějakou konkrétní informaci získat z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (patřím k těm, kdo se o to pokusili). Z informací, které MŠMT dodá

(pokud je vůbec dodá) se toho mnoho přesného a aktuálního nedozvíme. Informace bývají zastaralé a velmi úzce zaměřené. Myslím, že autorka práce ukázala směr, jak se užitečné informace získat dají. Rozšíření podobného šetření na větší okruh škol a učitelů v budoucnosti by bylo velmi užitečné. Částečné aktivity v tomto směru jsou zatím součástí evropských projektů, jsou však vždy zaměřené specificky na problematiku, která je v projektu řešena.

K experimentu, který autorka připravila a realizovala ve čtyřech třídách, nemám žádné kritické připomínky. Zpracování této části potvrzuje kvalitní přípravu i realizaci experimentu, od dobře formulovaných cílů nejen z hlediska cizího jazyka, ale i matematiky, pedagogiky a pedagogické psychologie, až po věkovou kategorii, na niž se autorka zaměřila. Vše, co je zde uvedeno, je podloženo příslušnými informacemi z teoretické části. Jsou uvedeny všechny potřebné informace o třídách, v nichž experiment probíhal, podrobný plán hodiny včetně odkazů na teoretické informace sloužící jako základ každé etapy výukové jednotky. Pro každý úkol v experimentu je provedena analýza z perspektivy jazyka, matematiky, kognice a, což považuji za zvlášť důležité, očekávané problémy. Očekávané problémy nejsou vázány jen na jednotlivé úlohy, ale i na informace o každé ze zúčastněných tříd. Skutečný průběh experimentu v jednotlivých třídách je popsán a porovnán s předpokládanými problémy. Autorka také uvádí vysvětlení odchylek proti očekávání, ke kterému došlo. Jsou shrnuty výsledky experimentu a představeny některé otázky pro další výzkum vycházející ze zkušeností, které autorka získala při realizaci svých experimentů.

Navrhuji, aby hodnocená práce Lenky TEJKALOVÉ byla uznána jako diplomová a aby byla v případě úspěšné obhajoby hodnocena klasifikačním stupněm

VÝBORNĚ

V Praze 7.5. 2007

doc. RNDr. Jarmila Novotná, CSc.